అసమర్థుని జీవయాత్ర

ఆకలిగావుంది. యింకాలంచ్ అవర్ కాలేదు.

పైళ్ళు వర్దుతూనే వున్నా వాటి మీదికి మనసు పోవటం లేదు. ముళ్ళమీద కూర్చున్నట్టుంది. నిమిషాలు ముల్లు అసలు కదులుతున్నట్టే లేదు.

ఎదుటి సీట్లో అతను ఎవరితోనో సంభాషణ సాగదీస్తున్నట్టున్నాడు. అంటే లంచ్ టైమ్ ఆ ఆగంతకునిమీద రుద్దే వాతావరణం క్రియేట్ చేయబడుతోందన్న మాట. వెధవ ఆకలి.

అలా అనుకోవడం ఈ రోజుకు ఇది పదో సారి. ఒంటె ఒకసారి నీళ్ళు తాగితే ఆర్నెల్ల దాకా సంచీలో ఆపుకోగలదట. మనుషులు మాసానికోసారి వారానికోసారి తిన్నా ఆకలికాకుండా వుండేట్టుంటే ఎంత బాగుండేది?

అలా అయితే ఈ హోటళ్ళు, ఈ పెళ్ళిళ్ళు, ఏం కావాలి? అసలు అలా జరిగితే మానవ చరిత్ర ఎలా వుండేదో అప్పుడు ఈ స్థితిలో మళ్ళీ ఏం కోరిక పుట్టేదో?

వెధవది మూడు పూటలా తిండి తినాల్సిందేనాయె తిండి తినాలంటే ముప్పొద్దులా యిల్లూ, సంసారమూ, వంట చేయడానికి పెళ్ళాము, పిల్లలూ, బోళ్ళు, బోకెలు, స్టవ్వూ, గ్యాసూ, బియ్యమూ, కూరగాయలూ, పప్పులు ఉప్పులూ, పుద్దెర కాతాలు వడ్డికి పావుసేరు దరలూ—వెధవ తిండి యిరవై నాలుగ్గంటల్లో ఎంత కాలాన్ని మింగేస్తోంది!

గ్యాసుక్యూ, చక్కెర క్యూ, బియ్యం క్యూ సైకిల్ మీద కూరగాయలకు పరుగు. బోల్లు తోమడం. యిల్లు వూడ్వడం నీళ్ళు చేదడం ప్లేట్లు కడగడం. వంట చేయడం - అబ్బ! ఎంత పనీ!

ఇంత చేస్తూ వెధవది యింకా ఆఫీసు డ్యూటీ చేయాలి!

మళ్ళీ ఆకలి గోకేస్తుంది. ఎవడేనా పార్టీ వస్తే బావుండు.

అసలు ఎదుటి వ్యక్తి గూర్చి పట్టించుకోవడమే తక్కువైపోయింది. (అలా పట్టించుకోని వాడికి యిలాంటి ఆలోచనలు వస్తాయా!) ఛ ఛ యింతమందిలో కనీసం ఒక్కడు మీల్సుకు రమ్మని పిలువడు.

అసలు యింట్లో పెళ్ళానికి లేనపుడు బయటోళ్ళనంటే ఏమొస్తది? చెల్లెకు సీరియస్‌గా వుందని తెలియంగానే ఆదరబాదర బట్టలు వర్దుకొని ఉరికినంక యిక ఎవరు పట్టించుకొంటారు.

కరువులో అధికమాసం అన్నట్టు అక్కరకురాని చుట్టాలు ఎన్నడు పెండ్లికి పేరంటానికి పిలువని బావతుగా వచ్చి మూడు రోజులు మెక్కి తినిపోయేవరికి చేసిన బియ్యం గ్లాసెన్నర మిగిలినై.

అవిగూడ తినే పాటిగాళ్లే. పూర్తిగా అయిపోతే మళ్ల కొనుక్కురావల్సి వత్తదనుకొని అర్ధాపుడాయించినట్టున్నాడు ఆ ఆగంతకుడూ. ఎదుటి సీట్లో అతనూ...

ఛీ ఛీ! వెధవ బుద్ధి! (ఎదుటివాడిది) ఎపుడు వాడికి మందికి టోపీ వేయాలనే ధ్యాస- ఆ బతుకు అసలు బతక్కపోతేనేం (ఎవలు?)

వాడి గుణం ఇంతకుముందు తెలియదా! సంస్కారం లేని బ్రూట్! వెట్టా వెట్టా పిలవనన్నా పిలవడు. వాడి సొమ్మేం పోయిందీ కంపెనీ కోసం రమ్మని పిలిస్తే.

వెధవకి వద్దన్నా వెంట వచ్చి మెక్కి తిని తన పార్టీ వదియిన్వాల్సిన చోట హోటల్ బిల్ మనసులోవుంచుకుని అయిదు యిచ్చేట్టు యితరుల యిన్‌కం మీద దాడి చేయడం మాత్రం తెల్సు.

ఆకలి— ఈర్ష్య— అసూయ—నీరసం — ద్వేషం—కాళ్ళు పీకడం—

"నమస్తే సార్"

వెధవ నమస్తే ఎందుకోసం పెడ్తున్నారో తెల్సులే అన్నట్లుగా "నమస్తే".

"రైతు కూలీ సంగం రాష్ట్రస్థాయి రెండవ మహాసభలు కరీంనగర్‌లో జరుగుతున్నాయి విరాళాల కోసం వచ్చాం సార్"

ప్రతి వెధవా విరాళాల కోసం వచ్చేవాడే మీ దుమి క్కి లి ఎం తో ప్రజాసేవ చేస్తున్నట్లు పెద్ద పోజొకటి అవిలోవలా.

'హి! హి! ఉద్యోగం కదండీ మేమేం యివ్వగలం? పెద్ద పెద్ద బిజినెస్‌వాళ్ళను, కాంట్రాక్టర్లను అడిగితే బావుంటుంది' పైకి మాట్లాడింది మాత్రం యిది.

"వాళ్ళ దేముంది సార్! మనల్ని దోచి మనకిస్తారు. మీరైతే కష్టపడి సంపాదిస్తున్న డబ్బు కాబట్టి మీరెంతిచ్చినా దాని విలువ గొప్పది సార్! ఎందుకంటే రైతు కూలీల గూర్చి మీరు ఆలోచించడం ముఖ్యం సార్." మీ ఉద్యోగ సంఘాల్లాగే వాళ్ళు పెట్టుకోవడానికి ముందుకు వస్తున్నందుకు చేయూత నివ్వాలి మనం

వెధవ సభలనెవడు పెట్టుకోమన్నాడు! సభలతో ఏం సాధిద్దారునీ! ఊరుమీద పడి దోచుకోవడానికి కాకపోతే

'ఫస్టు దాటితే మా చేబులు ఖాళీ మా బతుకే కాళీ! అంతే కదండీ'

'నిజమేననుకోండి కాదనం. కాని మీ రివ్వాలనుకుంటే ఎట్లైన యివ్వగలరుసార్. మీ బాబుకు జ్వరమొస్తేపైసల్లేవని మందులు కొనరా? మనసుంటే మార్గముంటది సార్'

వెధవలు వదిలేట్టు లేరే

గీతా యజ్ఞంకోసం తలా యిరవైయైదూ, సీతారామ స్వాములవారి కళ్యాణం కర్చు ఈ నెల్లోనే మీర వడ్డాయండి. అదేదో స్విమ్మింగ్‌పూల్ కట్టించడానికి బెనిఫిట్‌షో పెట్టారు. దాని బావతుకింద ఓ యిరువైయైదు లాక్కుపోయారండీ! ఈ నెలలో లోటు బడ్జటైంది సార్! సారీ"

"సారీ" యింగ్లీషు పదంలో కొనవాలుక మించి ఎంత సారీ చూపించొచ్చు!

"మనం తినే తిండి గింజలు వాళ్ళ శ్రమ ఫలితం సార్. మీలాంటోల్లు మాలాంటోల్లు లోకంలో అందరు పనిచేయడం బందు చేసినా ఏంకాదు గాని వాళ్ళు పనిచేయడం బందుజేస్తే మనం ఎంతపనిచేసినా మూతికాడికి మూడు మెతుకు లన్నరావు. మనం కాగితాల మీద ఎంత రాసినా ఒక్కగింజను సృష్టించలేం సార్... వాళ్ళు ఎండినక వాననక...." వెధవలు గీతోపదేశం చేసేట్టున్నారు.

"ఆఫీసుకొచ్చేప్పుడు పైసలు వెంట ఎందుకు తెచ్చుకుంటారు సార్. ఏమనుకోకపోతే గీ పావులా వున్నది."

పీడావిరగడైంది ఎవడేనా పార్టీవస్తాడేమో అనిచూస్తే ఎదురు పార్టీ వచ్చింది.

ఆకలి దంచేస్తోంది.

లోపలనించి పిలుపు వినబడింది.

"ఏమయ్యా? యిది ఇలాగేనా ఏడ్చేది? పైనించి ఛార్జిమెమో యిచ్చారు. శాంక్షన్ చేసేప్పుడు అన్నీసరిగ్గా వున్నాయో, లేదో చూసుకోవద్దా? మెమోకు మూడ్రోజుల్లో జవాబు రాసియ్యి. తొందరగా పంపాలి."

'దొంగవేషాలు వెయ్యకురా! జేబులు నింపుకొని శాంక్షన్ చెయ్యమని చెప్పింది నువ్వు కాదా! పైసలు నీ వంతు మెమోలు నా వంతా' అని మనసంతా వుడుకుతోంది.

"సర్! సర్!" ముఖం జేవురించింది.

ఆ సాయంత్రం మనసేం బావులేదు. మెమో సూటిగా వుంది. జవాబు ఏ కొంచెం అజాగ్రత్తగా ఇచ్చినా మొదటికే ప్రమాదం.

బార్లో యిరవైయైదు రూపాయల చమురు విడిస్తేగాని మెమో మూడ్ వదల్లేదు.

ధైర్యం వుంటే ఆ మెమోకుసూటి జవాబుగా అధికారి ఆదేశాల మేరకు శాంక్షన్ చేయబడింది అని రాయగలిగితే!

వాయమ్మో!

అలా అయితే బార్లో ఖర్చయిన పాతికా, అధికార్లు మొహమాటపెట్టి వసూలుచేసిన గీతాయజ్ఞం, సీతారామకల్యాణం, స్విమ్మింగ్ పూల్‌కిచ్చిన విరాళాలు కూడా మిగిలేవి కావూ!

వెధవ యజ్ఞాలూ, స్విమ్మింగ్ పూల్సు ఎవడికి ఉన్నొక్క పెళ్ళానికీ మంచి మంచే పైసలు గతిలేవూ?

ధైర్యంలేని మనిషికి రంధి విద్దర్లో కలవరింతలు. తెల్లారక్కుల్లింతలు. ఆఫీసుకు మెమో భయానికి జ్వరం దన్నారు అందరు.

అన్నం తినబోతే పావుశేరు అర్ధం తట్టుకున్నట్టుంది మరి లేవలేదు.

—బి. ఎస్.

కలహం

ఆగ్రహంతో గౌతమ్ అణువణువు మండిపోతోంది. నెల క్రితం భార్య చేతికి అయిదు వందలు ఇచ్చాడు దాచిపెట్టమని. ఇప్పుడడబ్బుతో అవసరం వచ్చి అడిగితే పట్టుచీర కొనుక్కున్నానని కులుకుతూ చెప్తుంది. చెల్లెలి పెళ్ళికయిన అప్పు సగమయినా తీరక తను సతమతమవుతున్నాడు. మనం అతి సామాన్యులం. ఆకాశానికి కోరికల నిచ్చెన వేయక వున్నదాంతో తృప్తిగా జీవించడం నేర్చుకోవాలని ప్రతి నిత్యం చిలక్కి చెప్పినట్లు చెప్తూనేవున్నాడు బాధ్యత ఎరిగిన గృహిణి అయితే ఇలా చేస్తుందా? డబ్బు కళ్ళజూడగానే ముందువెనుకలు చూడకుండా చీరకొనేయడమేనా? ఇప్పుడు ఉన్నపళంగా అంత డబ్బు ఎక్కడనుంచి తేవడం?

కోపంతో మండిపడ్తూ అభోజనంగా ఆఫీసుకి వెళ్ళిపోయాడు.

లంచవర్లో అందరూ టిఫిన్‌బాక్సులు తెరచి టిఫిన్ మెక్కుతుంటె సీరియస్‌గా పైలు చూస్తున్నట్లు నటిస్తూ తన సీట్లోనే కూర్చుండిపోయాడు. అసలే ఆకలికి తాళలేదేమో శోషవచ్చేలాగుందతడికి. కాంటీనుకి వెళదామంటే పొద్దున కోపంలో పర్సు పరచిపోయి వచ్చేశాడు. ఎవరినయినా అడుగుదామంటె మొహమాటం. ఆకలి పేగుల్ని మెలితిప్పేస్తుంటే భార్య మీద కోపం రెట్టింపయింది. ఎలాగో అయిదు గంటలయింది. ఆఫీసునుంచి బయట పడ్డాడు. రోజూ చేతిలో మల్లెపూలతో హుషారుగా వెళ్ళేవాడు ఆ రోజు చిటపటలాడుతూ ఇంట్లోకి అడుగుపెట్టాడు. లోపల పేము కుర్చీలో కూర్చుని ఉన్న తండ్రిని చూడగానే అతడి మొహంలో విసుగు కోపం మంత్రించినట్లు మాయమయింది.

"ఎప్పుడొచ్చారు నాన్నా?" ఆపాయ్యంగా అడిగాడు.

"నేనొచ్చి ఇలా కూర్చున్నాను. నువ్వొస్తున్నావు. నువ్వేమిటి అలా నీరసించిపోయావు. ఆఫీసులో పని ఎక్కువయిందా?" అని కొడుకుని పరామర్శించి. "అమ్మాయ్, రేణూ, అబ్బాయి వచ్చాడు. చూడు." అని కోడల్ని కేకేశారు.

రేణుక రెండు ప్లేట్లలో సమోసాలు, కాజూ పకోడీలు తెచ్చి పేము టీపాయ్ మీద ఉంచి. "తీసుకోండి మామయ్యా!" అంది.

గౌతమ్ భార్యను చూశాడు.

ఆమె కళ్ళల్లో దైన్యం చూసి అతడి మనస్సులో కాఠిన్యం కొద్దిగా తగ్గింది.

తండ్రీ కొడుకులు మాట్లాడుతూ టిఫిన్ తిన్నారు. తండ్రి రాకుంటె ఎంత ఆకలిగా ఉన్నప్పటికి గౌతమ్ టిఫిన్ ప్లేటుకేసిఅసలు కళ్ళెత్తి చూసి వుండేవాడు కాదు. తండ్రికోసం అన్నట్లు కోపాన్ని మ్రింగి తనకెంతో ఇష్టమయిన పకోడీలు మామూలుకంటె ఎక్కువే తిన్నాడు

కాఫీ తాగాక బలరాముయ్యగారు "నేను వస్తానర్రా. కోర్టు పనిమీద మిమ్మల్ని చూసిపోదామని ఇలా వచ్చా" అని లేచారు.

గౌతమ్ వున్న టౌనుకి దూరాన వున్న గ్రామంలో అతడి తండ్రుల నివాసం.

"ఎప్పుడొచ్చినా కాళ్ళమీద పడకుండా బయలుదేరి వెళ్ళకు మామయ్యా?" నిష్ఠురంగా అంది.

"ఏం చేయనమ్మా. నేను వెళ్ళు మీ అత్తయ్య ఒక్కత్తి కష్టపడుతుంది"

"పద్మ ఉందిగా. ఒక్కరోజు సర్దుకుంటారు." అని ఒక విరసంగా మామగారిని ఆపుచేసింది. గౌతమ్‌కి కోపం వస్తే ఒక పద్ధతి చదు. అతడిని ప్రసన్నం చేయడం అంత సులభం కాదని ఆమెకు తెలుసు. మామగారు ఉంటే ఆయన కోసమైనా తనతో మామూలుగా ఉంటాడని ఆశాభావంతో మామగారి ప్రయాణం చేసింది.

ఆమె ఆంతర్యం పసిగట్టాడు గౌతమ్. లోలోపల నవ్వుకున్నాడు.

తండ్రీ కొడుకులు మాట్లాడుకుంటూ ఆరుబయట కూర్చున్నారు.

"మామయ్యా, వంటయింది. స్నానం చేయండి మళ్ళీ చల్లబడితే బాగుండదు" రేణుక అంది.

మాటలు చాలించి లేచారు తండ్రీ కొడుకులు. ఇద్దరికీ కొసరి కొసరి వడ్డించింది రేణుక.

ముద్ద ముద్దకు కోడలి వంటను మెచ్చుకుంటూ తృప్తిగా భోంచేశారు తండ్రీ కొడుకులు. గౌతమ్ కూడా సుష్ఠుగా భోంచేశాడు. రేణుక వదనం వికసించింది. భోంచేసి వంటిల్లు సర్ది మామగారు ఆయన పడుకున్నాక గోడగడియారం గంటలు కొడ్తుండగా గదిలోకి వెళ్ళిపెట్టింది.

ఆమె రాకకోసం అసహనంగా చూస్తున్న గౌతమ్ ఆమె గదిలోకి వెళ్ళగానే నిద్ర నటించసాగాడు.

రేణుక వెళ్ళి పక్కనే పడుకుని చెయ్యివేస్తూ. "అప్పుడే నిద్రపోయారా" గోముగా. ఆమె చేతిని విదిలించి తిరిగి పడుకున్నాడు గౌతమ్.

పొద్దున్నుండి గుండెల్లో కుతకుతలాడుతున్న దుఃఖం ఏడుపురూపంలో తన్నుకు వచ్చేసింది రేణుకకు.

—బి. ఎస్.